

A választásoknak köszönhetően az állami alkalmazottak és nyugdíjasok bevételei átlagon felül nőhetnek

A bruttó hazai össztermék az év végéig 5,6%-kal nő, a pénzromlás üteme 2,7%-ra csökken.

A választásoknak köszönhetően az állami alkalmazottak és nyugdíjasok bevételei átlagon felül nőhetnek

A bruttó hazai össztermék az év végéig 5,6%-kal nő, a pénzromlás üteme 2,7%-ra csökken. Szlovákia 2005-ben elért eredményeit a külföld is elismerte: a Fitch nemzetközi hitelminősítő javított Szlovákia besorolását (A+ helyett AA-), hasonlóan tett a Standard & Poor's is (A- helyett A, stabil kilátással), ami a legmagasabb a visegrádi országok közül.

Idén közelebb kerültünk az euró bevezetéséhez is. Az év egyik legnagyobb eredménye az ERM II-be való belépés, ahol két évig kell tartózkodnia a koronának az euró bevezetése előtt. Ez lényegesen növeli a szlovák fizetőeszköz biztonságát, mivel a rögzített korona/euró árfolyam legfeljebb csak +/-15%-ot ingadozhat. Ennek a lépésnek igazi jelentősége talán az, hogy a külföld egyre árnyaltabban ítélni meg Közép-Európát, és az eddig oly jellemző valuta-együttmozgások, amikor az egyik ország problémái automatikusan begyűrűztek a szomszédos országba, jelentősen csökkennek.

Az elkövetkező év várható további javulására a külső tényezők várhatóan már nem fognak negatívan hatni. 2005-tel ellentétben – amikor az árak mintegy 37%-kal nőttek – jelentős olajár-növekedésre, már nem kell számítani. A globális gazdasági növekedés kilátásai is biztatóak. A Nemzetközi Valutaalap (IMF) 4,3%-os bővülésre számít, ami egy olyan ország szempontjából, mint Szlovákia, amely termelése kivitellel épül, mindenképpen öröndetes. Az IMF egyébként Szlovákiát illetően jövőre 5,4%-os növekedéssel számol, legmagasabbra a visegrádi országok között. A szlovákiai kereskedelmi bankok elemzői még optimistábbak, 5,7 és 6,2% közötti növekménnyel számolnak.

A javulást a lakosságnak is meg kell éreznie. Az év elején történő hatósági árfelszabadítások után az infláció az év végéig csökkenni fog, de a kiváló 2005-ös szintet már nem éri el, és néhány tized százalékkal 3% fölé lesz. A reálbérek ismét nőni fognak, az elemzők átlagosan 4%-os emelkedésre számítanak, visszafogottabbra, mint idén.

A Szlovák Nemzeti Bank az ősz folyamán többször kinyilvánította azt a véleményét, hogy az ideai trend nem tartható, a túlzott bérnövekedés keresletnövekedést, végső soron pedig a fogyasztói árak emelkedését okozza. A béremelkedés visszafogását kérte a legnagyobb

vállalatok vezetőitől is. Mivel jövőre parlamenti választások lesznek, az állami alkalmazottak és nyugdíjasok juttatásai várhatóan az átlagon felül fognak emelkedni. Az idejegybanki kamatcsökkentések sora jövőre lezárul, sőt az első negyedévben kamatemelésre kerül sor, hogy a központi bank így is harcoljon az infláció ellen. Ez a lakosság számára a betéti, illetve a hitelkamatok növekedését fogja jelenteni. Mindezek ellenére a lakosság további eladósodása folytatódni fog.

Jövőre a munkanélküliség is tovább csökken. A munkahelyteremtést egyre nagyobb mértékben a külföldi beruházások generálják majd, bővülni fog azonban a beszállítói körben alkalmazottak száma is. A régiók fejlődése most sem lesz egyenletes, sőt a különbségek csak nőni fognak. A leszakadó régiókat segítő uniós források jótékony hatásait csak korlátozott mértékben fogja megérezni a vidéki Szlovákia. A munkanélküliségi rátát az elemzők 14,5 és 15,9% között feltételezik. További külföldi befektetők érkezése várható. Szlovákia egyre javuló gazdasági környezete miatt becsalogatásukra egyre kisebb támogatásra lesz szükség. Ezek azonban egyes kiemelt régiókba fognak irányulni, sőt 2006-ban valószínűleg befejeződik a privatizáció évtizedes folyamata is.

Jövőre ismételten várható a korona erősödése az euróval szemben. Az év végére újabb egy koronát hozhat a felértékelődés, de jobb esetben az euró kerülhet akár 36 koronába is. Ez az erősödés viszont a külföldi befektetéseket, valamint a részvényalapok és nyugdíjpénztárak hozamát is csökkenteni fogja.

Jó hír, hogy decemberben sikerült elfogadni az uniós költségvetést a következő hétéves ciklusra. Bár erre hivatalosan még az Európa Tanácsnak és az Európai Parlamentnek is rá kell bólintania, számottevő változásra nem kell számítani. Ebben Szlovákia 2007 és 2013 között 10,3 milliárd euróra jogosult. Ezenfelül az Európai Unió 375 millió euróval támogatja a Jaslovské Bohunice-i atomerőmű bezárását.

Az előttünk álló év talán legnagyobb bizonytalansági tényezője, hogy választási év következik. Mivel a javulás Szlovákia sok vidéki térségében alig érezhető, és a jelenlegi kormányzati garnitúra nyolcadik éve van hatalmon, nagy az esélye a váltásnak. A jelenlegi ellenzék viszont nem kínál gazdaságilag elfogadható perspektívát. A bírálatokon túl nem mutat fel valamilyen járható utat, inkább felelőtlen ígéreteivel teszi kockára az eddigi erőfeszítéseket is. Amennyiben mégis a rosszabbik forgatókönyv valósulna meg, negatív hatásai csak 2007 folyamán lennének érezhetőek. Külön figyelemre méltó viszont a jelenlegi kormány részéről az, hogy a nemrégiben elfogadott jövő évi költségvetésben tovább csökkenti az államháztartási hiányt a GDP 2,9%-ára, és önmérsékletet tanúsít az ilyenkor szokásos osztogatáskor is.

Déli szomszédunk gazdaságpolitikája korántsem volt olyan sikeres, mint Szlovákiáé. Magyarország néhány 2005-ös gazdasági mutatója ugyan valóban figyelemre méltó: az infláció 17 éves mélypontra, 3,6%-ra csökkent, a nemzeti össztermék 4,1%-kal nő, viszont a költségvetési hiány a GDP 6,7%-a lesz, és a külső eladósodottság is immáron újra meghaladta a 60%-ot. Jövőre a fenti mutatók még markánsabbá válnak. Az áfamódosítások miatt az infláció tovább csökken 2% körüli értékre, a GDP mértéke 3,6%-kal nő, ellenben – amennyiben nem következik be korrekció, meg se várva a májusi választások után érkező új kormányt – londoni elemzők szerint könnyen valutaválság törhet ki. Magyarország adóbsorolását a Fitch 2005-ben kétszer is rontotta. Jövőre Lengyelország és Csehország is stabil növekedésre számíthat, az IMF szerint az előbbi gazdasága 4, az utóbbié 3,6%-kal bővül.

HORBULÁK ZSOLT